

**Základní škola a Mateřská škola Žďárná, okr. Blansko,
příspěvková organizace, Žďárná 217**

Skauting

Tereza Zedníková

2018/2019

Vedoucí absolventské práce: Mgr. Jana Veselá

Prohlašuji, že jsem absolventskou práci vypracoval/a samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

Ve Žďárné dne:

.....

Podpis:

Obsah

1. Skauting	7
1.1 Známé osobnosti a skauting	8
2. Předchůdci skautingu	9
2.1 Ernest Thompson Seton (Černý vlk)	9
2.2 Popelka Biliánová	10
3. Historie skautingu	11
3.1 Založení celosvětového skautingu	11
3.2 Založení českého skautingu	12
3.2.1 Antonín Svojsík	12
3.2.2 Vlasta Štěpánová	12
3.2.3 Jaroslav Foglar (Jestřáb)	13
4. Historie skautingu v letech	14
5. Skautský program a systém	16
5.1 Systém	16
5.2 Program	17
6. Skautské akce	18
6.1 Jamboree	18
6.2 Akce českých skautů	19
7. Skautské svátky	20
7.1 Svátek sv. Jiří, patrona skautů - 24.4.	20
7.2 Den sesterství, zamyšlení, zakladatelů - 22.2.	20
7.3 Ivančena	20
8. Skautské časopisy	21
9. Skautský pozdrav	21
10. Skauting v Boskovicích	22
10.1 Osobnosti boskovického skautingu	24
10.1.1 Leopold Färber (Hurvínek)	24
10.1.2 Zdenka Kotková (Sida) a Stanislav Kotek	25
10.1.3 Alois Král (Lolin)	26
10.1.4 Libuše Králová (Liba)	27
10.1.5 Vlastimil Sychra (Šedý vlk)	28
10.1.6 Otakar Syka	29
10.1.7 Karel Šafář	30
11. Já mezi skauty	31

Závěr.....	33
Zdroje.....	34

Anotace

Moje absolventská práce se věnuje tématu skautingu. Popisuje skautskou historii i dění ve skautu v současnosti. Absolventská práce byla zpracována za pomoci internetových a knižních zdrojů, ale i mých znalostí a osobních zkušeností.

Úvod

Jako téma své absolventské práce jsem zvolila skauting, jeho historii, zvyky, tradice, projekty a další věci, které se ho týkají. Toto téma jsem si vybrala proto, že mě osobně skautovat baví a protože si myslím, že skaut je organizace s moudrou myšlenkou. Mým cílem je obeznámit okolí s tím, co to vlastně je skauting, co obnáší a jaké je jeho poslání. Také bych byla ráda, kdyby do skautu přivedla další lidi. Navíc jsem se o skautu chtěla dozvědět něco víc a doplnit své vědomosti.

1. Skauting

Skaut, v České republice nazýván Junák, je celosvětové hnutí pro chlapce, dívky i dospělé a je postaven na třech základních principech:

1. *Povinnost vůči Bohu, nebo také nejvyšší Pravdě a Lásce* - pod tento bod spadají oba další principy.
2. *Povinnost vůči ostatním* - láska k ostatním lidem i přírodě, věrnost vlasti...
3. *Povinnost vůči sobě samému* - rozvoj sebe sama.

Pro mnoho lidí je skaut životní náplní, berou ho jako poslání či dokonce životní styl. Skauting je ale také výchovná organizace, jejímž cílem je výchova, sebevýchova a rozvoj charakteru u dětí, mladistvých, ale i dospělých lidí. Skauting se dělí na dívčí a chlapecký, i když některé oddíly jsou smíšené.

Celosvětová organizace skautského hnutí se nazývá WOSM- World organization of the Scout Movement, není výhradně chlapecká ani dívčí a spadá pod ni i WAGGGS.

WAGGGS - World Association of Girl Guides and Girl Scouts, je hlavní organizací dívčího skautingu.

Celosvětově je skauting rozšířen do 216 zemí a na celém světě je přes 50 milionů aktivních skautů. Z toho v České republice je přes 60,5 tisíce členů a skoro 2100 oddílů, ať dívčích, chlapeckých či smíšených.

1.1 Známé osobnosti a skauting

Ke skautskému hnutí se mimo jiné hlásilo i mnoho známých osobností ať z ČR nebo zahraničí.

Václav Havel chodil do skautu a byl členem 21. vodáckého oddílu ve středisku Šipka v Praze.

Eva Holubová, česká herečka, známá například z filmu Pelíšky, chodila také do skautu a řekla o něm toto: „Forma skautingu je jenom hra. Způsob, jak se dostat k těm důležitým věcem, které skauting obsahuje. Dostat se k sounáležitosti, k pokoře a k tomu myslet na bližního stejně, jako na sebe samého. Takhle jsem skauting cítila...“¹

Jamesi Lovellovi, americkému astronautovi původem z Česka, ve 12. letech zemřel otec, a tak začal chodit do skautu, ve kterém našel chybějící mužský vzor a v mládí ho pravidelně navštěvoval.²

¹ Známé osobnosti | skaut.cz. Úvod | skaut.cz [online]. Copyright © 2019 [cit. 27.05.2019]. Dostupné z: <https://www.skaut.cz/skauting/zname-osobnosti/>

² Fakta a čísla | skaut.cz. Úvod | skaut.cz [online]. Copyright © 2019 [cit. 27.05.2019]. Dostupné z: <https://www.skaut.cz/skauting/fakta-a-cisla/> [online]. Dostupné z: [www.http://dakota.skautkostelec.cz/skautska_stezka/skauting/skauting.htm](http://dakota.skautkostelec.cz/skautska_stezka/skauting/skauting.htm)

2. Předchůdci skautingu

2.1 Ernest Thompson Seton (Černý vlk)

Byl to britský zálesák, který již od mala miloval přírodu a malování. Narodil se 14. 8. 1860 ve Velké Británii a zemřel 23.10. 1946 v Mexiku. Byl také spisovatelem a mezi jeho nejznámější knihy patří např: Kniha lesní moudrosti, Dva divoši, Zvířata hrdinové aj. Ve své knize lesní moudrosti píše toto: „Protože jsem poznal trýzeň žíznivé touhy, chtěl bych vykopat studnu, z níž by mohli pít i jiní.“

V roce 1902 motivoval partu chlapců, kteří mu neustále chodili na pozemek a dělali nepořádek a založil první woodcraftský kmen. Mimo jiné byl přítelem zakladatele skautingu Roberta Badena-Powella, později se ale pohádali, protože Robert Baden-Powell požádal Setona o propůjčení Setonovy knihy, Svitek březové kůry, pro své skautské hnutí. Seton souhlasil s použitím materiálů ze Svitku březové kůry v Baden-Powellově knize *Scouting for Boys*. Výsledkem však byl Seton silně rozčarován. Baden-Powell použil, co se mu zamlouvalo a Setona ani nezmínil. Svou zkušenost se skautským hnutím sám později shrnul: „Mým záměrem bylo dělat z nich muže, Baden-Powellovým – vojáky.“³

Obr. 1: Ernest Thompson Seton

³ Ernest Thompson Seton – SkautWiki. [online]. Dostupné z: https://cs.scoutwiki.org/Ernest_Thompson_Seton

2.2 Popelka Biliánová

Narodila se 27.1.1862 v Králově Dvoře u Berouna a zemřela 7.3.1941 v Praze. Považuje se za předchůdkyni dívčího skautingu, protože začala některé skautské prvky uplatňovat ve svých "prázdninových osadách" pro dívky už od roku 1912. Je to spisovatelka, dramatická a publicistka, která psala sentimentální prózy a mezi její díla patří např: „Do panského stavu“, nebo „O dívčím skautingu“. Její původní jméno je Marie Popelková.⁴

Obr. 2: Popelka Biliánová

3. Historie skautingu

3.1 Založení celosvětového skautingu

Zakladatelem celosvětového skautingu je Robert Baden-Powell, celým jménem Robert Stephenson Smyth Baden-Powell. Byl to britský voják. Narodil se 22.2. 1857 v Londýně a zemřel ve svých 83. letech, tedy roku 1941 v Keni.

V roce 1907 uspořádal Baden-Powell experimentální tábor na ostrově Brownsea. Po úspěchu knihy *Aids to scouting* se rozhodl napsat svou druhou knihu, *Scouting for boys*, která je vlastně přepsanou vojenskou příručkou. Tábor na ostrově Brownsea je dnes považován za počátek skautského hnutí.

Organizace je pojmenována po mladých zvědech, kteří pomáhali v bitvě o Mafeking, zvěd se totiž anglicky řekne scout. Baden-Powellova sestra Agnes Baden-Pellowá za pomoci jeho manželky Olave Baden-Pellowé založila v roce 1910 organizaci pro skautky, WAGGGS.

Obr. 3: Robert Baden-Powell

3.2 Založení českého skautingu

3. 2. 1 Antonín Svojsík

Za zakladatele Junáka (českého skautingu) je považován Antonín Svojsík.

Je uváděn jako Antonín „Benjamín“ Svojsík, protože byl nejmladším členem hudebního kvarteta. Narodil se 5.9.1876 v Praze, zemřel 17.9.1938, ve věku 62 let. V mládí žil s rodinou ve Dvoře Králové nad Labem, po smrti matky se přestěhovali do Prahy. Roku 1911 se A. B. Svojsík vydává do Anglie, aby si prohlédl skauty a skautskou organizaci obecně.

V roce 1912 vydává českou knihu Základy junáctví, která se stává „biblí“ českého skautingu. Již v červenci téhož roku se koná první skautský tábor u hradu Lipnice s třinácti chlapci. Svojsíkovo junáctví se od Baden-Powellova skautingu odlišuje. Především klade nepřehlédnutelně vyšší důraz na vlastenectví a zároveň nižší důraz na duchovní rozměr, což je jasně vidět na jeho symbolech. Český skauting je navíc velmi ovlivněn Setonovým woodcraftem. Svojsík původně chtěl využít pro šíření junáctví a jeho ideálů Sokola, nakonec ale zjistil, že to nepůjde, a tak v roce 1914 založil spolek Junák - český skaut.

3.2.2 Vlasta Štěpánová

K vlastnímu vzniku dívčího skautingu došlo na podzim roku 1914, a je spojeno se jmény Vlasty Štěpánové (provdané Koseové), která se domluvila s profesorkou PhDr. Annou Berkovcovou, aby se ujala úkolu založení českého dívčího skautingu.⁵

⁵ Historie | skaut.cz. Úvod | skaut.cz [online]. Copyright © 2019 [cit. 29.04.2019]. Dostupné z: <https://www.skaut.cz/skauting/historie/>
Antonín Benjamin Svojsík - Skautsky institut. Vítejte! - Skautsky institut [online]. Dostupné z: <https://www.skautskyinstitut.cz/svojsik/>
Antonín Benjamin Svojsík – Wikipedie. [online]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Anton%C3%ADn_Benjamin_Svojs%C3%ADk

3.2.3 Jaroslav Foglar (Jestřáb)

Narodil se 6.6.1907 v Praze a zemřel 23.1.1999 v Praze. Byl to známý český spisovatel literatury pro mládež, významná osobnost českého skautského hnutí, pracoval také jako redaktor časopisů Mladý hlasatel, Junák a Vpřed. Mezi jeho nejznámější díla patří Rychlé šípy a Hoši od Bobří řeky.

V roce 1935 začíná Foglarova spolupráce s časopisem Mladý hlasatel, ve kterém v roce 1938 začíná vycházet Foglarův a Fischerův komiks Rychlé šípy. V roce 1941 je časopis německou správou zakázán. Po skončení 2. světové války působí Jaroslav Foglar krátce v časopisu Junák, později začíná vydávat časopis Vpřed. Po komunistickém převratu v roce 1948 časopis zaniká.

Foglar vedl svůj skautský oddíl pod jménem Městská stanice mladých turistů, protože skauting byl zakázán. Po nástupu komunistů je Foglar jako spisovatel nežádoucí, jeho knihy nesmějí vycházet. Teprve v roce 1965, v době částečného uvolnění politické situace, mu vychází další kniha Tajemná Řásnovka. V obnoveném časopisu Junák vycházejí nové díly komiksu Rychlé šípy, vzniká seriál Záhada hlavolamu. Jaroslav Foglar se stává symbolem pro český skauting.

Obr. 4: Jaroslav Foglar

4. Historie skautingu v letech

1907 - První skautský tábor na světě. Pořádá ho Robert Baden-Powell na ostrůvku Brownsea.

1908 - Robert Baden-Powell vydává „Scouting for boys“ a tento rok je považován za rok založení celosvětového skautingu.

1912 - V roce 1911 odjíždí Antonín Benjamín Svojsík do Anglie a poznává tamější skauty. Již v roce 1912 vydává svou knihu „Základy junáctví“ a téhož roku se koná i první tábor u hradu Lipnice.

1915 - První tábor skautek u Živohoště = založení dívčího skautingu v Česku.

1918 - Skauti překonávají 1. světovou válku a aktivně se účastní při zakládání republiky. Skauti pomáhají s doručováním listovních zásilek, a tak vznikají první skautské známky na světě.

1919 - Na první schůzi ústřední rady Junáka byla zavedena jako znak svazu lilie s hlavou Jiráskova chodského psa na štítě.

1938 - Zemřel Antonín Benjamín Svojsík.

1940 - První zákaz Junáka. Poprvé je Junák zakázán státním tajemníkem protektorátu K. H. Frankem, 28. října 1940. Během 2. světové války se mnoho lidí věnuje skautingu tajně a skautská organizace se připojí k odboji, přes 700 skautů za to zaplatí životem. Někteří čeští skauti pak působí v zahraničí nebo se i s oddíly skrývají pod organizacemi Klub českých turistů, nebo Klub mladého hlasatele.

1945 - Po ukončení druhé světové války dochází takřka ihned k obnově českého skautingu.

1946 - V Praze odstartován 1. ročník Svojsíkova závodu, založena mohyla na Ivančence.

1948 – 1950 - Postupná likvidace komunisty. V roce 1948 je Junák začleněn do Svazu československé mládeže a roku 1950 rozpuštěn. Mnoho skautů skončí ve vězeních a žalářích.

1968 -1970 - 29.3. 1968 dochází k obnovení skautingu v souvislosti s Pražským jarem. Rozmach ale končí hned dva roky na to, v roce 1970, kdy je Junák potřetí zakázán a to také kvůli vzniku Pionýra, kterým komunisti nahrazují skauting. Tentokrát je skauting potlačen na delší dobu. České a slovenské oddíly fungují i v exilu a zachovávají skautský program.

1989 - Po sametové revoluci je činnost Junáka opět obnovena. Znovu vznikají skautská střediska a Junák se stává členem mezinárodních skautských organizací. O skauting je velký zájem a organizace se rozrůstá.

1996 - Čeští skauti přijati do WOSM, skautky do WAGGS.⁶

⁶ Historie | skaut.cz. Úvod | skaut.cz [online]. Copyright © 2019 [cit. 23.05.2019]. Dostupné z: <https://www.skaut.cz/skauting/historie/Skauting> – SkautWiki. [online]. Dostupné z: <https://cs.scoutwiki.org/Skauting>
http://dakota.skautkostelec.cz/skautska_stezka/skauting/historie_svetoveho_skautingu.htm

5. Skautský program a systém

5.1 Systém

Skauting se dělí na 5 základních věkových kategorií:

Benjamínci - nejmladší děti, většinou kolem 5 - 7 let.

Světlušky a vlčata - starší děti asi od 7 do 11 let.

Skauti a skautky - teenageři asi od 11 do 15 nebo 16 let.

Roveři a rangers - všichni členové nad 15 let.

Oldskauti - starší členové většinou nad 25 let.

Skautské hnutí se dělí na jednotlivé články. Dělí se na pod sebe spadající skupiny.

Základní skupinou je družina. Je to vlastně skupinka několika dětí ve stejné věkové kategorii, kterou má na starost jeden, nebo více rádců (vedoucích družiny, kteří většinou bývají v roverském věku), kteří usilují u své družiny o několik základních věcí: o týmovou spolupráci mezi členy, výchovu, sebevýchovu a seberozvoj, lásku k přírodě, k sobě i ostatním, pozitivní pohled na věc, snahu pomáhat a dělat dobré skutky, přátelství mezi členy a v neposlední řadě také o schopnost poradit si v situacích, ve kterých by většina lidí selhala.

Oddíl je další skupina, do které spadají již zmiňované družiny a také v něm může být roverský kmen. Oddíl vede vůdce oddílu, který si okolo sebe může vytvořit kruh spolehlivých rádců, nebo rádkyň na pomoc. Oddíly mohou být čistě chlapecké, dívčí, nebo smíšené.

5.2 Program

Skautský program by měl být rozmanitý, měl by být přizpůsoben věku i potřebám dětí. Skauting je pro všechny děti a mladé lidi s rozdílnými schopnostmi, různých národností nebo odlišného náboženského vyznání, a každému nabízí příležitost navázat nová přátelství. Skauti prožívají život naplno. Dělají to, co je baví. Někteří skauti se vydávají se svými oddíly na vodu, některé jezdí na kolech a jiní dávají přednost pěší dopravě. Nejdůležitější je ale to, co se přitom učí.⁷

⁷ Skautský program | skaut.cz. Úvod | skaut.cz [online]. Copyright © 2019 [cit. 27.05.2019]. Dostupné z: <https://www.skaut.cz/skauting/program/>

6. Skautské akce

6.1 Jamboree

Asi nejznámější skautskou akcí je Jamboree, které se koná jednou za čtyři roky. Této akce se většinou účastní okolo 40 000 skautů a skautek z celého světa. Jamboree se můžou zúčastnit skauti a skautky od 14 do 17 let.

Jamboree se pořádá už od roku 1920 a jeho hlavním cílem je poznávání skautů z jiných zemí, jejich kultur, jazyka a skautských zvyků. Jamboree ale není pořádáno jen s tímto cílem, mnoho skautů se ho účastní hlavně kvůli vzdělávacímu programu, který je ale taktéž zpracován zajímavou formou a jeho témata se týkají hlavně globálních problémů, např. lidských práv atd. Skauti z jednotlivých zemí tam mimo jiné prezentují také svou zemi, její tradiční jídla, tance atd.

Název Jamboree pochází ze svahilského *jambo* – přátelský pozdrav, a australského *corroboree* - slavnostní setkání.

Od roku 1920 proběhlo celkem 23 Jamboree. V době 2. světové války se Jamboree nekonala. Zatím poslední Jamboree se konalo v roce 2015 v Japonsku. Další se bude konat 22.7.-2.8. tohoto roku v USA. Jamboree se ještě ani jednou nekonalo v České republice (Československu), i když se o tom dvakrát jednalo.

Menším setkáním je Středoevropské Jamboree-Central European Jamboree (CEJ). V pořádání středoevropského Jamboree se střídají 4 země: Česko, Slovensko, Maďarsko a Polsko, a to každý druhý rok. Akce se většinou účastní od 1000 do 3000 skautů a skautek ve stejném věku jako na celosvětovém Jamboree, a to nejen z těchto čtyř zemí, ale z celého světa. CEJ v roce 2016 v Polsku se zúčastnili skauti a skautky z 29 zemí. Poslední středoevropské Jamboree se konalo v Maďarsku v roce 2018. CEJ v roce 2020 se nejspíš konat nebude a bude až v roce 2022 v Česku.⁸

⁸ Úvod | Světové skautské Jamboree 2019 – Český kontingent. Úvod | Světové skautské Jamboree 2019 – Český kontingent [online]. Copyright © Junák [cit. 29.04.2019]. Dostupné z: <https://www.jamboree.cz/>
Jamboree – Wikipedie. [online]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Jamboree>

6.2 Akce českých skautů

Nejznámější českou skautskou akcí je Obrok. V České republice se koná už od roku 2000 a je to setkání pro rovery a rangers (tedy starší 15. let). Obrok se koná vždy jednou za dva roky a je o něj velký zájem. Například kapacita na letošní Obrok se zaplnila za 42 minut. Obrok slouží podobně jako ostatní akce tohoto typu k seznámení se s novými lidmi v příjemném prostředí a za zábavných podmínek. Jako na ostatních akcích ani na Obroku nesmí chybět workshopy, čajovny, koncerty a jiné aktivity.

Pod celostátní akce spadají také skautské závody a projekty.

Svojsíkův závod je závod pro skauty a skautky do 15.-16. let a koná se jednou za dva roky. Je pojmenován po zakladateli českého skautingu a koná se již od roku 1946. Závod má tři úrovně: základní (okresní), krajský a celostátní. Závod neslouží jen k procvičení znalostí a dovedností jednotlivých družin, ale také k učení se spolupráci, fungování družiny a praktickému využití dovedností.

Roky mezi Svojsíkovým závodem se koná ZVAS (Závod vlčat a světlušek), který je pro vlčata a světlušky, takže děti asi od 7 do 11 let.

Skauti mají mimo jiné i mnoho projektů např: Skautský dobrý skutek, Betlémské světlo, Společně proti leukémii, Skautská energie aj.

7. Skautské svátky

7.1 Svátek sv. Jiří, patrona skautů - 24.4.

Slaví ho všichni skauti i skautky a na jeho oslavu se nosí celý den skautské kroje, nebo alespoň šátky.

7.2 Den sesterství, zamyšlení, zakladatelů - 22.2.

Tento svátek slaví zejména skautky a světlušky a to na celém světě. 22.2. se narodil zakladatel skautingu Robert Baden-Powell a jeho manželka Olave.

7.3 Ivančena

Okolo 24.4. se vždy pořádá výstup k mohyle Ivančena a dál na Lysou horu v Beskydech. Tento výstup se pořádá na památku pěti skautů popravených za účast v odboji proti nacistům.⁹

⁹ Naše projekty | skaut.cz. Úvod | skaut.cz [online]. Copyright © 2019 [cit. 23.05.2019]. Dostupné z: <https://www.skaut.cz/skauting/nase-projekty/> [online]. Dostupné z: <https://krizovatka.skaut.cz/oddil/mezinarodni/zahranicni-akce/stredoevropske-jamboree> Úvod | Světové skautské Jamboree 2019 – Český kontingent. Úvod | Světové skautské Jamboree 2019 – Český kontingent [online]. Copyright © Junák [cit. 23.05.2019]. Dostupné z: <https://www.jamboree.cz/> 1. skautský oddíl Bílovice nad Svitavou – webové stránky 1. skautského oddílu z Bílovic nad Svitavou [online]. Dostupné z: <http://bilovice-1.skauting.cz/texty/svatky.html>

8. Skautské časopisy

Ben Já Mína - Tento časopis je pro ty nejmladší, Benjamínky.

Světýlko - Časopis pro vlčata a světlušky.

Skaut - Časopis pro skauty a skautky.

Roverský kmen - Časopis pro rovery a rangers.

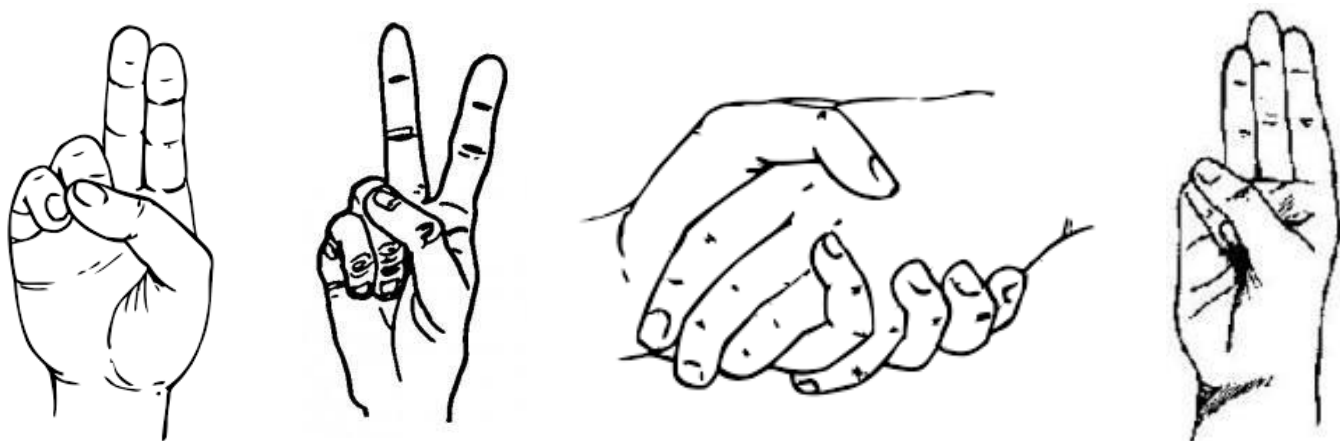
Skauting - Časopis pro vedoucí, rádce a rádkyně.

Skautský svět - Časopis pro dospělé skauty a příznivce skautingu.

9. Skautský pozdrav

Skauti se po celém světě zdraví zdviženou pravou rukou k rameni. Ruka je obrácená dlaní vpřed u skautů a skautek se vztyčenými třemi prsty, u světlušek a vlčat se vztyčují jen dva prsty. U skautů tři prsty znamenají tři body skautského slibu, u světlušek a vlčat je to symbol dvou bodů slibu. U všech věkových kategorií přitom palec překrývá malíček, jako symbol ochrany slabšího silnějším.

Spojením palce a malíčku vzniká kruh, který představuje přátelství skautů a skautek celého světa. Při setkání se skauti také zdraví podáním levé ruky se zaklesnutým malíčkem. Zakladatel světového skautingu Robert Baden-Powell vysvětlil pozdrav skautů jako symbol přátelství a upřímnosti.¹⁰

¹⁰ [online]. Copyright © 2019 eStránky.cz [cit. 23.05.2019]. Dostupné z: <http://www.skaut3oddildvur.estranky.cz/clanky/skautske-znalosti/skautsky-pozdrav.html>

10. Skauting v Boskovicích

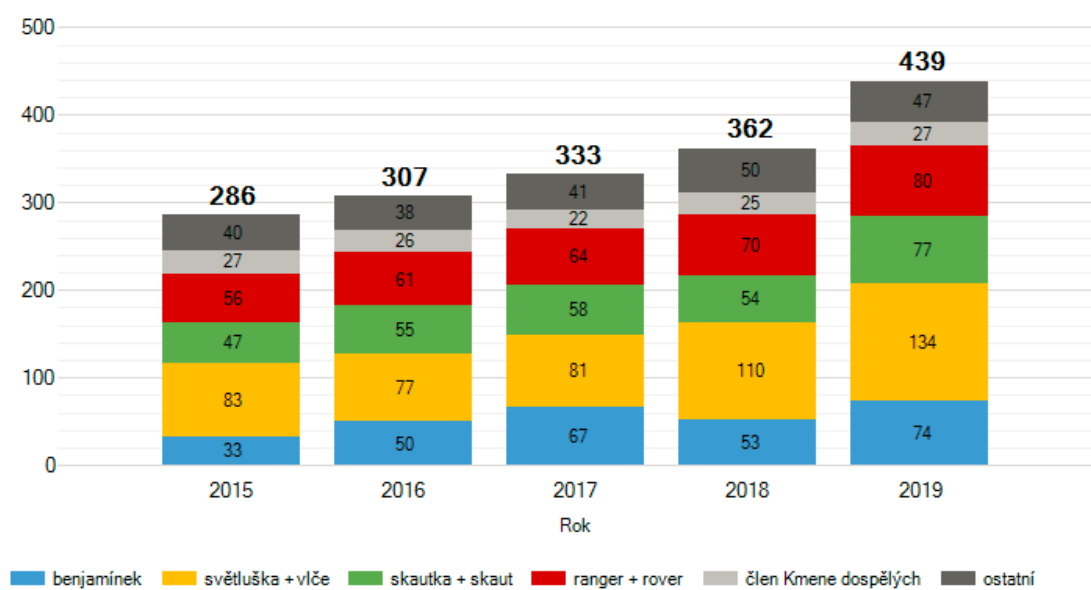
První zmínka o skautingu v Boskovicích je z roku 1919 a to ve skautské pokladní knize. V roce 1934-1938 působí v Boskovicích jeden chlapecký a jeden dívčí oddíl. Druhá světová válka a zákaz činnosti v říjnu roku 1940 postihly i boskovické skauty, kteří se i přesto scházeli a pomáhali v odboji.

Mezi boskovickými skauty vyrůstala i známá osobnost protinacistického a později protikomunistického odboje Leopold Färber (Hurvínek). V květnových dnech roku 1945 středisko Boskovice obnovilo svoji činnost. Pod vedením br. Vlastimila Sychry (Šedý vlk) se zaregistrovalo přibližně 600 členů a postupně vzniklo 5 skautských oddílů. Do roku 1948 uspořádaly oddíly v Boskovickém středisku 8 táborů. K chystanému založení dívčího oddílu však již nedochází. Na podzim r. 1948 přešel Junák pod ČSSM a 1. 1. 1950 je oznámeno jeho rozpuštění.

V roce 1967 nastává uvolnění ve společnosti a také obnovení skautské činnosti i na Boskovicku, tentokrát pod vedením br. Jaroslava Karáska (Atom). Byl ustanoven jeden chlapecký a jeden dívčí oddíl. S nástupem normalizace bylo zřejmé neudržitelné postavení skautského hnutí a tak jsou koncem léta 1970 organizovány poslední skautské zájezdy. Jednodenní pro mladší děti a třídní zájezd pro starší děti. 1. 9. 1970 byl Junák potřetí zakázán.¹¹

Ihned po listopadových událostech 1989 obnovuje středisko Boskovice svoji činnost pod vedením Aloise Krále (Lolin). Již v roce 1992 působí v Boskovickém středisku 8 skautských oddílů. V současnosti je ve středisku Boskovice činných 8 oddílů: 1. oddíl Oičego, 2. oddíl Akéla (Šebetov), 6. chlapecký oddíl Nibowaka, 8. oddíl oldskautů, 9. dívčí oddíl Minetaka, 10. oddíl roverů a rangers, 11. oddíl rodinného skautingu a 12. oddíl Corleonis (Lysice). Od roku 2006 vede středisko br. Karel Šafář. V současnosti je v boskovickém středisku cca 440 členů.

¹¹ BYLI • JSME a BUDEM. Info - Junák - český skaut [online]. Copyright © 2019 BYLI [cit. 23.05.2019]. Dostupné z: <https://boskovice.skauting.cz/100let/osobnosti-strediska/alois-kral-lolin/>

Graf 1,: členové boskovického střediska Skaut

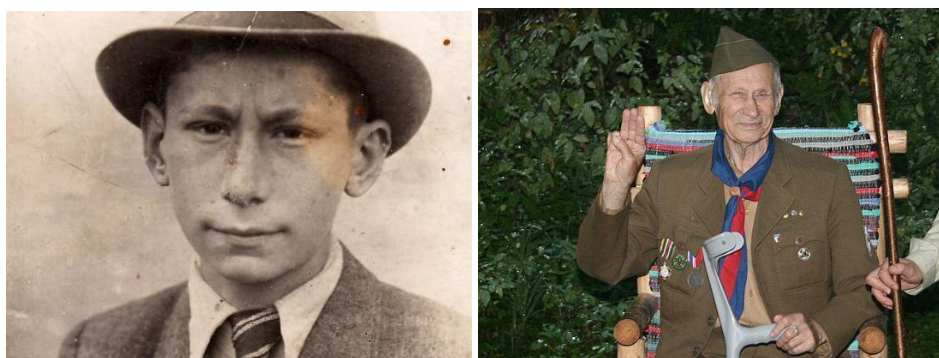
10.1 Osobnosti boskovického skautingu

10.1.1 Leopold Färber (Hurvínek)

Leopold Färber (Hurvínek) se narodil 31. října 1928 ve Staré Haliči na Slovensku zemřel 27. října 2015 v Olomouci.

Vyrůstal v Boskovicích. Jeho otec byl Žid, matka věřící katolička. Smíšené manželství je za války uchránilo před deportací do vyhlazovacího tábora. Jako kluk dělal Leopold, přezdívaný Hurvínek, spojku – přenášel zprávy mezi protinacistickými odbojovými skupinami.

Po roce 1948 se rozhodl v odboji pokračovat. S bratry Josefem a Františkem Markovými založili skupinu, která chtěla mj. poškodit tajně získanými výbušninami policejní školu. Výbušniny však nešťastnou náhodou explodovaly u Färberů v bytě a Leopold přišel o oko. Státní bezpečnost ho zatkla spolu s Josefem Markem v květnu 1950, poté, co děti z jeho skautského oddílu rozhazovaly po kraji letáky s nápisem „Smrt komunismu!“ Leopold Färber o tom nevěděl, děti jen nevědomě inspiroval svým vyprávěním o válce. U soudu dostal šestnáct let vězení, odseděl si osm. Dlouhá léta pak pracoval u staveb silnic, nakonec mu bylo povoleno aranžovat výkladní skříň.¹²

Obr. 5: Leopold Färber

¹² Leopold Färber (1928 - 2015). *301 Moved Permanently* [online]. Dostupné z: <https://www.pametnaroda.cz/cs/farber-leopold-20071212-0>

10.1.2 Zdenka Kotková (Sida) a Stanislav Kotek

Sida se narodila 18. září 1942 v Brně. V roce 1970 se na geologickém sympoziu v Příbrami poznala se svým budoucím manželem Stanislavem Kotkem (nar. 6.10.1933). Za války byl součástí odbojové skupiny “Hláška”. V rámci činnosti jezdili na vrch Javořina a světelnými signály se domlouvali se slovenskými skauty.

Na jaře 1949 nechal doma přespat teologa Dr. Hrubého a jeho skautského vedoucího, kteří pár dní nato utekli do zahraničí. Za tuto pomoc Stanislava Kotka před maturitou zatkli. Byl 5 let vězněn v Uherském Hradišti. Po návratu z vězení šel na vojnu, kde ho jeho důstojník přiměl k maturitě, později vystudoval geologii.

V roce 1990 s Oldřichem Wettrem obnovili 5. katolický oddíl Poutníků a společně uspořádali několik táborů. Oddíl v roce 1995 předala své dceři Blance a ve středisku zůstala aktivní jako hospodárka nebo členka revizní komise. Tyto funkce vykonává i v současnosti. V červnu 2018 obdržela skautskou Medaili díků. Stanislav Kotek zemřel v roce 1999.¹³

Obr. 6: Zdenka Kotková

¹³ Zdenka Kotková, Stanislav Kotek - BYLI • JSME a BUDEM. Info - Junák - český skaut [online]. Copyright © 2019 BYLI [cit. 23.05.2019]. Dostupné z: <https://boskovice.skauting.cz/100let/osobnosti-strediska/zdenka-kotkova-stanislav-kotek/> Historie - BYLI • JSME a BUDEM. Info - Junák - český skaut [online]. Copyright © 2019 BYLI [cit. 23.05.2019]. Dostupné z: <https://boskovice.skauting.cz/100let/historie/> Historie - Junák - český skaut. [online]. Dostupné z: <http://boskovice.skauting.cz/historie/>

10.1.3 Alois Král(Lolin)

Alois Král (Lolin) se narodil se 12. června 1927 v Boskovicích. Začal skautovat v roce 1937 v chlapeckém oddíle, který vedl Antonín Klíč a Vlastimil Sychra – Šedý Vlk. Byl nejdéle činným skautem boskovického střediska. Po válce začal společně s ostatními aktivními členy obnovovat činnost střediska. Sám se stal členem 1. chlapeckého oddílu, kam patřil do družiny Netopýrů, jejímž rádcem byl Luboš Klíč. V létě 1945 se zúčastnil skautského pracovního tábora v Boršově, kde boskovičtí skauti pomáhali při žních. Za pomoc následně obdrželi standartu práce od ministerstva zemědělství.

V roce 1946 byl střediskem pověřen založit další v pořadí čtvrtý oddíl, jehož se stal vůdcem. Organizoval tábory v roce 1969 u Kořence a v roce 1970 u Lysic. Po obnovení skauta po sametové revoluci byl pověřen vedením boskovického střediska. Střediskový sněm ho opakovaně zvolil vedoucím střediska. Funkci zastával až do roku 2007, kdy při dovršení svých 80 let odstoupil.

11. května 2013 byl vyznamenán medailí sv. Jiří stříbrného stupně. Až do své smrti 9. května 2017 byl vůdcem oddílu oldskautů a účastnil se akcí pořádaných střediskem.¹⁴

Obr. 7: Alois Král

¹⁴ Alois Král - BYLI • JSME a BUDEM. Info - Junák - český skaut [online]. Copyright © 2019 BYLI [cit. 23.05.2019]. Dostupné z: <https://boskovice.skauting.cz/100let/osobnosti-strediska/alois-kral-lolin/>

10.1.4 Libuše Králová (Liba)

Narodila se 5. 3. 1936 v Letovicích. Začala skautovat v roce 1945. Seznámila se s Aloisem Králem (Lolinem) za kterého se 2. 3. 1957 provdala.

Po obnovení skautingu na jaře 1968 byla aktivní vedoucí družiny skautek v boskovickém středisku. Liba stála po boku Lolina při obnově skautingu v Boskovicích na začátku 90. let, na okrese zastávala funkci místopředsedy okresní rady, pomáhala s vařením na táborech na Drozdovské pile, vypomáhala se střediskovým účetnictvím a organizací setkání oldskautů a byla Lolinovou doslova pravou rukou.

Na jaře 2013 obdržela Liba děkovný list za celoživotní práci pro skauting a až do své smrti v prosinci 2013 se účastnila střediskových akcí.

Obr. 8: Libuše Králová

10.1.5 Vlastimil Sychra (Šedý vlk)

Vlastimil Sychra (Šedý vlk) se narodil 3. ledna 1923 v Dunajské Středě na Slovensku jako syn českého četníka. Po návratu rodiny do Boskovic vstoupil do Junáka (pravděpodobně kolem roku 1935) a od roku 1937 spolu s Antonínem Klíčem vedl vlčáckou smečku. Po obnovení Junáka v roce 1945 se stal vedoucím boskovického střediska. Funkci vykonával do odchodu na vojnu v roce 1946.

K obnovení Junáka došlo z jara 1968 a Šedý Vlk patřil mezi nejaktivnější a nejváženější činovníky. Oblíbeným vedoucím byl především u vlčat, s nimiž jel i na tábor v roce 1969 u Kořence a na tábor v roce 1970 k Lysicím. Poté byla činnost Junáka již potřetí zakázána. Vlastimil Sychra zemřel 3. prosince 1970, nedlouho po odevzdávání skautského majetku pionýrské organizaci SSM, což těžce nesl. Jeho pohřeb se stal posledním shromážděním boskovických skautů v krojích až do dalšího obnovení Junáka v roce 1989.

Na jeho památku skauti od roku 1971 chodí každý rok na hřbitov zapálit svíčky zemřelým bratrům a sestrám.¹⁵

Obr. 9: Vlastimil Sychra

¹⁵ Vlastimil Sychra - BYLI • JSME a BUDEM. *Info - Junák - český skaut* [online]. Copyright © 2019 BYLI [cit. 23.05.2019]. Dostupné z: <https://boskovice.skauting.cz/100let/osobnosti-strediska/vlastimil-sychra/>

10.1.6 Otakar Syka

Otakar Syka se narodil 19. října 1927 v Boskovicích. Rodina se ale následně přestěhovala do Jeseníku. Ve 20 letech nastoupil na základní vojenskou službu do Kutné Hory. Tam spolu s dalšími založil ilegální organizaci nazvanou SIOMVF (Státní ilegální organizace mladé vlastenecké fronty), která vydávala protistátní letáky. Činnost skupiny byla naneštěstí v roce 1949 odhalena, zatčeno bylo více než 50 lidí – mezi nimi i Otakar Syka. Byl odsouzen za velezradu na 14 let odnětí svobody. Část trestu byl uvězněn v Jáchymovských uranových dolech.

Po 7 letech věznění byl nakonec roku 1956 propuštěn. Po propuštění se seznámil s Hedvikou Mikuláškovou, která pocházela z Němčic u Boskovic. Brzy se vzali a po narození prvního syna se v roce 1960 odstěhovali do Němčic. Právě v Němčicích založil v dubnu 1968 smíšený skautský oddíl, který čítal 25 členů. V červenci 1968 se konal první tábor v lesích u Vlčí skály na říčce Luze (dnes Punkva) u Sloupu.

Roku 1970 byla činnost oddílů ukončena. Otakar Syka zemřel v roce 1985. Znovuobnovení skautingu, ve které doufal do poslední chvíle, se bohužel nedožil.¹⁶

Obr. 10: Otakar Syka (uprostřed)

¹⁶ Otakar Syka - BYLI • JSME a BUDEM. Info - Junák - český skaut [online]. Copyright © 2019 BYLI [cit. 23.05.2019]. Dostupné z: <https://boskovice.skauting.cz/100let/osobnosti-strediska/otakar-syka/>

10.1.7 Karel Šafář

Karel Šafař se narodil 13. července 1954 v Boskovicích. Skautovat začal v roce 1969, kdy ho do skautu přivedl strýc Miroslav Mazal (*1924), který byl předválečný skaut. Po zákazu Junáku v roce 1970 ho oslovil pan Matuška z DDM, zda by nechtěl pokračovat jako vedoucí v pionýrské skupině. Schůzek se zúčastnil jen párkrát, vadila mu “politická nalejvárna”, takže na schůzky přestal chodit. V letech 1973 – 1975 absolvoval povinnou vojenskou službu.

Po návratu do Boskovic se scházel s oldskauty v cukrárně Ara, s mládeží ale nepracoval. Roku 1990 se účastnil obnovení střediska a stal se hlavním vedoucím 3. chlapeckého oddílu, který formálně vedl až do roku 2009. Poté se podílel na vedení oddílu, táborů i střediska. V roce 2007 převzal vedení střediska po Aloisovi Královi – Lolinovi a vede jej do dnešní doby. V červnu 2016 obdržel skautskou zlatou medaili Jihomoravského kraje.¹⁷

Obr. 11: Karel Šafář

¹⁷ Karel Šafař - BYLI • JSME a BUDEM. Info - Junák - český skaut [online]. Copyright © 2019 BYLI [cit. 27.05.2019]. Dostupné z: <https://boskovice.skauting.cz/100let/osobnosti-strediska/karel-safar/>

11. Já mezi skauty

Už od mala jsem žila ve skautské rodině, ale sama jsem byla moc vystrašená na to, abych šla mezi nové lidi do jiného prostředí a dojíždět každý týden do Boskovic bylo pro mě v tom věku noční můrou. Ve svých 10 jsem se ale nakonec odhodlala a přihlásila se do 9. dívčího oddílu Minetaka v Boskovicích. Hned první rok jsem zjistila, že jsem udělala správné rozhodnutí. Hned v prvních několika týdnech jsem si našla kamarádky a užívala si chvíle strávené ve skautu. Když jsem tam začala chodit, byla jsem přiřazena do družinky „Kopretin“ a v té době jsme byly největší družinka, a to se 17. členkami. Pak přišel můj první tábor na téma počítač a s ním i neuvěřitelné zážitky.

Další rok jsem se přesunula do družinky „Slunečnic“, ve které nás bylo asi o polovinu míň než předchozí rok, i přesto to naši partu nerozbilo. Ten rok jsem si užívala a byla jsem za něj vděčná. Ve Slunečnicích jsem taky poprvé jela na Svojsíkův závod a naše družinka skončila na 4. místě. Mířili jsme na krajské kolo. Po „svojsíkáči“ následoval můj druhý tábor, tentokrát v mafiánském stylu.

V roce 2017 jsem se ocitla v „Sedmikráskách“ a s nimi přišel taky můj třetí tábor s tématem historie skautingu. Tábor utekl jako voda a v září jsem začala chodit na schůzky jako roverka, a tím pádem členka roverského kmene Baobab. A tím se vlastně dostávám do současnosti. Tento rok si velmi užívám, a to i přesto, že už si vymýšlíme program samy. Už jsme stihly vyhrát okresní kolo „svojsíkáče“ a míříme na krajské.

Ze skautu pochází více než polovina mých zážitků a dobrodružství a kdybych tam nechodila, můj život by byl jen nudná stereotypní ukázka toho, jak bychom neměli žít. Skaut mi dal do života tolik obohacujících okamžiků, zážitků, faktorů, že můj život má obrovský smysl a nejen kvůli mně. Skauting mi dal také něco, co je v dnešní době tak moc vzácné: pravé přátele.

12. Výstava k výročí 100 let skautingu v Boskovicích - praktická část

Boskovické skautské středisko slaví tento rok 100 let od svého založení a k tomuto výročí byla v rámci oslav v boskovickém muzeu otevřena výstava o historii, ale i současném skautingu v boskovickém středisku. Na organizaci jak výstavy, tak i celých oslav se podíleli skauti z boskovického střediska, ale i někteří dobrovolníci, kteří mají ke skautingu blízko. Zatímco někteří skauti a skautky chystali výstavu, někteří se věnovali slavnostnímu ohni k zahájení oslav, jiní sháněli šátky, nášivky a jiné předměty na prodej a já jsem se se svou družinou zapojila do chystání také. Teď už nejsem skautka, nýbrž roverka, a proto nejsem členkou družiny, ale roverského kmene Baobab, a to v 9. dívčím oddílu Minetaka. Já a některé další holky od nás z oddílu jsme chystaly plátěné tašky, které jsme ručně barvily, a které se později prodávaly v muzeu, nezůstaly jsme jen u tašek a později jsme vypomáhaly také v muzeu chystáním již zmiňované výstavy.

V celých Boskovicích bylo ve dnech příprav tolik skautů a skautek, že muselo být všem jasné, že se něco chystá. Zatímco jsem pomáhala v muzeu s interiérem místnosti, která měla simulovat skautskou klubovnu, ostatní věšeli skautské šátky všech možných barev, které se v historii boskovického skautingu objevily, nebo skládali do vitrín kroniky, skautské přezky na opasky, různé odznaky či předměty reprezentující jednotlivé boskovické oddíly.

V rámci zahájení oslav jsem se také podílela na hudebním doprovodu, i když jsem to nedělala kvůli hudebnímu talentu, nýbrž kvůli plánovanému skautskému filmu, ve kterém budu hrát. V rámci oslav se kromě výstavy pořádalo také promítání skautských filmů, setkání s pamětníky a městská hra „Vyzvědači“ po které následovala muzejní noc ve skautské režii. Já osobně jsem se účastnila zahájení oslav a promítání filmů.

Závěr

Ve své práci jsem se snažila přiblížit historii a současnost skautingu. Toto téma je mi velmi blízké, protože jsem aktivní členkou skautského hnutí. Spoustu informací a podnětů k absolventské práci mi také dala výstava v Muzeu Boskovicka „Byli jsme a budem“, věnovaná stoletému výročí založení Skautu v Boskovicích, kterou jsem pomáhala připravovat.

Nepříjemné pro mě bylo napsat celou práci na počítači, protože to mě nebaví.

Zdroje

Znamé osobnosti | skaut.cz. Úvod | skaut.cz [online]. Copyright © 2019 [cit. 27.05.2019].
Dostupné z: <https://www.skaut.cz/skauting/zname-osobnosti/>

Fakta a čísla | skaut.cz. Úvod | skaut.cz [online]. Copyright © 2019 [cit. 27.05.2019].
Dostupné z: <https://www.skaut.cz/skauting/fakta-a-cisla/>
online]. Dostupné
z: [www.http://dakota.skautkostelec.cz/skautska_stezka/skauting/skauting.htm](http://dakota.skautkostelec.cz/skautska_stezka/skauting/skauting.htm)

Skautský program | skaut.cz. Úvod | skaut.cz [online]. Copyright © 2019 [cit. 27.05.2019].
Dostupné z: <https://www.skaut.cz/skauting/program/>

Ernest Thompson Seton – SkautWiki. [online]. Dostupné
z: https://cs.scoutwiki.org/Ernest_Thompson_Seton

Jaroslav Foglar – Wikipedie. [online]. Dostupné
z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jaroslav_Foglar

Jaroslav Foglar | životopis, informace o spisovateli | ČBDB.cz. Vaše databáze knih - knižní
databáze | ČBDB.cz [online]. Copyright © 2009 [cit. 27.05.2019]. Dostupné
z: <https://www.cbdb.cz/autor-25-jaroslav-foglar>

Popelka Biliánová - Životopis / Info - FDb.cz. Filmy, seriály, herci, recenze filmů -
Filmová databáze online FDb.cz [online]. Copyright © 2003 [cit. 27.05.2019]. Dostupné
z: <https://www.fdb.cz/lidi-zivotopis-biografie/34885-popelka-bilianova.html>

Historie | skaut.cz. Úvod | skaut.cz [online]. Copyright © 2019 [cit. 29.04.2019]. Dostupné
z: <https://www.skaut.cz/skauting/historie/>

Antonín Benjamin Svojsík - Skautsky institut. Vítejte! - Skautsky institut [online].
Dostupné z: <https://www.skautskyinstitut.cz/svojsik/>

Antonín Benjamin Svojsík – Wikipedie. [online]. Dostupné
z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Anton%C3%ADn_Benjamin_Svojs%C3%ADk

Úvod | Světové skautské Jamboree 2019 – Český kontingent. Úvod | Světové skautské
Jamboree 2019 – Český kontingent [online]. Copyright © Junák [cit. 29.04.2019].
Dostupné z: <https://www.jamboree.cz/>

Jamboree – Wikipedie. [online]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Jamboree>

Náš projekt | skaut.cz. Úvod | skaut.cz [online]. Copyright © 2019 [cit. 23.05.2019].
Dostupné z: <https://www.skaut.cz/skauting/nase-projekty/> [online].

Dostupné z: <https://krizovatka.skaut.cz/oddil/mezinarodni/zahranicni-akce/stredoevropske-jamboree> Úvod | Světové skautské Jamboree 2019 – Český kontingent. Úvod |

Světové skautské Jamboree 2019 – Český kontingent [online]. Copyright © Junák [cit. 23.05.2019]. Dostupné z: <https://www.jamboree.cz/> 1. skautský oddíl Bílovice nad Svitavou – webové stránky 1. skautského oddílu z Bílovic nad Svitavou [online].

[online]. Copyright © 2019 eStránky.cz [cit. 23.05.2019]. Dostupné z: <http://www.skaut3oddildvur.estranky.cz/clanky/skautske-znalosti/skautsky-pozdrav.html>

Historie | skaut.cz. Úvod | skaut.cz [online]. Copyright © 2019 [cit. 23.05.2019]. Dostupné z: <https://www.skaut.cz/skauting/historie/> Skauting – SkautWiki. [online]. Dostupné z: <https://cs.scoutwiki.org/Skauting>

http://dakota.skautkostelec.cz/skautska_stezka/skauting/historie_svetoveho_skautingu.htm

Leopold Färber - BYLI • JSME a BUDEM. Info - Junák - český skaut [online]. Copyright © 2019 BYLI [cit. 23.05.2019]. Dostupné z: <https://boskovice.skauting.cz/100let/osobnosti-strediska/leopold-farber/>

Zdenka Kotková, Stanislav Kotek - BYLI • JSME a BUDEM. Info - Junák - český skaut [online]. Copyright © 2019 BYLI [cit. 23.05.2019]. Dostupné z: <https://boskovice.skauting.cz/100let/osobnosti-strediska/zdenka-kotkova-stanislav-kotek/>

Historie - BYLI • JSME a BUDEM. Info - Junák - český skaut [online]. Copyright © 2019 BYLI [cit. 23.05.2019]. Dostupné z: <https://boskovice.skauting.cz/100let/historie/> Historie - Junák - český skaut. [online]. Dostupné z: <http://boskovice.skauting.cz/historie/>

Alois Král - BYLI • JSME a BUDEM. Info - Junák - český skaut [online]. Copyright © 2019 BYLI [cit. 23.05.2019]. Dostupné z: <https://boskovice.skauting.cz/100let/osobnosti-strediska/alois-kral-lolin/>

Libuše Králová - BYLI • JSME a BUDEM. Info - Junák - český skaut [online]. Copyright © 2019 BYLI [cit. 23.05.2019]. Dostupné z: <https://boskovice.skauting.cz/100let/osobnosti-strediska/libuse-kralova/>

Vlastimil Sychra - BYLI • JSME a BUDEM. Info - Junák - český skaut [online]. Copyright © 2019 BYLI [cit. 23.05.2019]. Dostupné z: <https://boskovice.skauting.cz/100let/osobnosti-strediska/vlastimil-sychra/>

Otakar Syka - BYLI • JSME a BUDEM. Info - Junák - český skaut [online]. Copyright © 2019 BYLI [cit. 23.05.2019]. Dostupné z: <https://boskovice.skauting.cz/100let/osobnosti-strediska/otakar-syka/>

Karel Šafář - BYLI • JSME a BUDEM. Info - Junák - český skaut [online]. Copyright © 2019 BYLI [cit. 27.05.2019]. Dostupné z: <https://boskovice.skauting.cz/100let/osobnosti-strediska/karel-safar/>

SETON, Ernest Thompson, Kniha lesní moudrosti, 1902, Olympia

Skautský svět, č.3, únor 2019, Skaut, Co bude hýbat skautingem

SKAUT, říjen 2018, Skaut, Unlock a New World Výzva pro ty co touží poznat skautský svět

FOGLAR, JAROSLAV. *Hoši od Bobří řeky*. 2005. 3. vydání, Praha: Olympia, ISBN 80-7033-925-X.

FOGLAR, JAROSLAV. *Záhada hlavolamu*. 1992. 3. vydání, Praha: Olympia, ISBN 80-7033-779-6